

ΧΩΡΙΑΤΙΚΑ ΑΡΚΑΔΙΚΑ ΠΕΡΙΠΑΙΓΜΑΤΑ

ΟΙ ΠΑΛΟΥΜΠΙΩΤΕΣ

Λαϊκά χωριάτικα επίγραμματα των ανδρών του Αγώνος. Στην Παλούμπα της Γερτυνίας. Οι άρματωλοί του Μωριά και τ' άρμειάκια περιγραμμάτα τους. Ο Λιάς και ο Γιαννάς. Ο Λιάς ος μαλουμπιώτης στο Κάστρο της Καρτίννας. Ο πρώτος μάρτυρας της Έλληνικής Έπανάστασης. Τα όσα του ήρωος. Μιά τελετή. Το Καρυνίνο τούφεκι. Τα τρία χωριά κ.τ.λ.

Ε διάφορα μέρη της Ελλάδος, και προπάντων στην Πελοπόννησο, σώζονται ακόμη στη γλώσσα του λαού, από τον καιρό της Τουρκίας, οριστικά τραγούδια που συνδέονται με ώριμα γεγονότα ιστορικά, ή πρόσφατα της Έπανάστασης. Είναι ένα είδος ελαγραμάτων, συντόμων και έκφραστικόν. Παρ'όσον ίδιος είναι τα χωριάτικα περιπαίγματα της Αρκαδίας. Ίδού π. χ. ένα που αναφέρεται στο χωριό Παλούμπα:

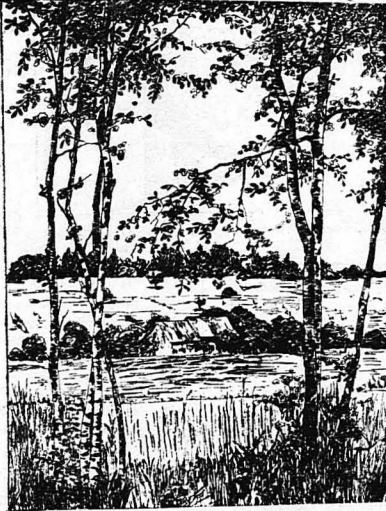
Σαράντα Παλουμπιώτες
δρόντα καπεταναίοι
έζηνα μουλουμπιάσπδες
τρίαντα άγιονάντες
δώδεκα γραμματικοί
κι' ο Λιάς και ο Γιαννάς
ρουφήξαν το αίμα της Τουρκίας!

Ίδού τώρα και η έξηγησις του περιπαίγματος, όπως τή δίνει ο 'Αρκάς την καταγωγή καθηγίτης του Πανεπιστημίου κ. Νικ.

Βέης. 'Η Παλούμπα είναι προτενούσα του δήμου 'Ηραίας. Ο κάτοικος της ήσαν έντονος γενναίος, Τουρκαμάχης. 'Από το χωριό αυτό π. χ.

βγήκαν οι Πλουσιότες και άλλοι μικροί του Αγώνος. 'Αλλ' οι άλλοι κάτοικοι της Αρκαδίας κατηγορούσαν τους Παλουμπιώτες ότι ήσαν φίλαρχοι φιλόδοξοι και επιζητούσαν τίλους και προξήμα. 'Η Παλούμπα συνιστάται από Άθωνικούς οικογενείες κατά το τέλος του ΙΑ' αιώνος. Οι Παλουμπιώτες διατελούσαν πάντοτε σε εμπόλεμο κατάστασι με τα γειτονικά χωριά Λάλα και Φανάρι, όπου κατοικούσαν 'Οθωμανοί, οι οποίοι προσπαθούσαν με κάθε τρόπο να υποτάξουν τους ήρωικούς κατοίκους της Παλούμπας στις βελήσεις τους. 'Η παντοεινή αυτή έχθρα ανάγκη τους Παλουμπιώτες να στέκουν με το τούφεκι στο χέρι, να μη μπορούν ούτε σπάνει να έχουν, ούτε χωράφι να καλλιεργούν. Ζούσαν λοιπόν από το κινήρι και ήσαν σχεδόν φερόσικοι, έτοιμοι ν' αποκρούσουν τις επιδρομές των Τούρκων. Οι Παλουμπιώτες είχαν τη συνήθεια να προσαγορεύονταν ο ένας τον άλλον εκκαπταίνος και με παρωμένες άρματωλιές έκφρασεις. Τη συνήθεια αυτή θέλει να σατυρήσει το άνωτέρω περιπαίγμα. Το μουλουμπιάσπδες είναι λέξις Τουρκική και σημαίνει το σωματάριον και ίδιος τον άρχηγο μουλουμπιού, δηλ. άτακτου σώματος. 'Επί 'Ελληνικής Έπανάστασης μουλουμπιάσπδες ονομάζονταν οι δευτερογενείς εκκαπταίνος, δηλ. οι άρχηγοί μικρών σωμάτων. 'Η λέξις εφροπιάσπδες είναι Γαλλική και σημαίνει έπασπστης. Στα χρόνια της Έπανάστασης ο έπασπστης του καπετανίου ήταν συνήθως και γραμματικός του. Έννοείται ότι οι Παλουμπιώτες στις επιδρομές που έκανόν ούτε γραμματικούς είχαν, ούτε άγιονάντες, αλλ' αυτά λέγονται από τους γειτονές τους για περιπαίγμα.

Ο Λιάς και ο Γιαννάς, που αναφέρονται στο Αρκαδικό περιπαίγμα ότι έφροφήσαν το αίμα της Τουρκίας, ήσαν κλέφτες από την Παλούμπα, περίφημο για τ' ανδραγαθήματα τους, κι' ως θέλει το τραγούδι να τους σατυρήσει. Ο Λιάς ήταν ο Λιάκος Παλουμπιώτης, γιος διασημόν άρματωλό, και είχε χρηματίσει σύντροφος του τραγουδιού Τουρκαμάχου της Αρκαδίας Καπετάν Μέλου και ύστερα του Κολοκοτρώνη. Με τον καιρό καθήσασε σόμμα δικό του και τρομοκρατούσε τους Τούρκους. Όταν κατά το 1806 καταδιώχθηκαν ασταματικά όλοι οι κλέφτες του Μωριά —και κατεστράφησαν ή άναγνώστησαν να καταφύγουν στην Έπείρην— ο Κολοκοτρώνης κατόφθεσε, μαζί με το Γιαννά, να καταφύγουν στα βουνά της Αρκαδίας, όπου έσμησαν με το σόμμα του Καπετάν Μέλου. Οι τρεις άρματωλοί, πάντα ένωμένοι, αγρόσαν έπάνω-κάτω όλη τη

Γερτυνία. Ήδιναν μάχες με τα Τουρκικά άποσπασματα, άλλοτε τους περιβάλλονταν οι Τούρκοι και αυτοί τους εξεφρόγγαν με το σταθι στο χέρι, και άλλοτε έστηναν καρτίρι στους Τούρκους και τους έδεκάπτεζαν. Ένα κλέφτικο δημοτικό τραγούδι της εποχής περιγράφει τη συνάντησι των τριών άρματωλόων. Αρχίζει έτσι:

Έσμηξέ στον Αρκαδικόν, σ'αυτ' Κουβέλι τή σαχη
Έσμηξέ ο Μέλους κι' ο Γιαννάς κι' ο Λιάκος Παλουμπιώτης
Κι' ένας τον άλλοτε φρεσά, κι' ένας τον άλλον λέγει... κ.τ.λ.

Ο Λιάκος Παλουμπιώτης κατέγινε μια έξαιρετική θέσι στην Ίστορία της Έλληνικής Έπανάστασης. Είναι ο πρώτος του Αγώνος μάχης, όπως ο Άγιος Στήφανος είναι ο πρωτομάρτυρας του Χριστιανισμού. Στην Έθνησι Βιβλιοθήκη υπάρχει ένα σπανιότατο φυλλάδιο, άγνωστον συγγραφέως και τωαν έκδόσεως, το όποιον φέρει τον τίτλο «Λιάκος Παλουμπιώτης». Από το φυλλάδιο αυτό μαθαίνουμε ότι μόλις έβρισσε ή Έπανάστασις στις 27 Μαρτίου 1821, ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης με τα παλληκάρια του έπορεύθησε το περίφημο Κάστρο της Καρτίννας. Τό έβρισε από παντού, θέλοντας ν' αναγκάσει τους αγάδες να παραδοθούν άνευ όρων...

Την ίδια ήμερα μαθόναν ότι οι Τούρκοι του Φαναριού εσφραμείλου, δηλαδή με τις γυναίκες τους και τα παιδιά τους, άφησαν το χωριό τους και ήλθοναν να βούν καταφύγιο στην Τριπόλη για να γλυτώσουν από την εκδίωξι των Έπανάστατων. Φυσικά, έσφηναν μαζί τους, φορητά νη στά μουλάρια, όλη την κινητή τους περιουσία.

Ο Κολοκοτρώνης, που το έμαθε, χάλει τον Παλουμπιώτη και του λέει:

— Έσύ, Λιάκο, θα σταθής εδώ με τα παλληκάρια σου, κρατώντας την πολιορκία του Κάστρου. Έγώ θα πάω να βαρέσω τους Φαναριώτες που πάνε στην Τριπολιτά!... Κάττα καλά, καπετάνιο...

— Έννοια σου, Αρχηγέ, απάντησε ο Λιάκος Παλουμπιώτης, θα κάνω το χέρο μου!

Και ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης ήχνησε να καταλάβη την «Κλεισούρα του Άη Θεωλάου», από την όποιαν θα περνούσαν οι Φαναριώτες, ενώ ο Λιάκος Παλουμπιώτης θα έμεινε να εμπόδιση την έξοδο των πολιορκουμένων Τούρκων από το φρούριο...

Το έργο του Λιάκου ήταν ασυδοκίμο. Γιατί αν οι κλεισμένοι Τούρκοι άφηνονταν ελεύθεροι, θα κατέβαιναν προς την Κλεισούρα, θα έτρεχαν να βοηθήσουν τους μισομένους εκεί 'Οθωμανούς του Φαναριού, οι Έλληνες του Κολοκοτρώνη θα έμειναν έτσι μεταξύ δύο πυρών και το αποτέλεσμα της μάχης θα ήταν άβηθρο. Έτσι μάλιστα να καταστρέφονταν το σόμμα του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη...

Μόλις ο Κολοκοτρώνης είδε τους Φαναριώτες ναζώνοντα προς την «Κλεισούρα του Άη Θεωλάου», άνοιξε φωνά κατά πάνω τους. Μόλις άκουσαν τις τουφεκιές ο Λιάκος και τα παλληκάρια του, βγήκαν από τα σπία της Καρτίννας και ζώσανε το Κάστρο, ορίζοντας πενήνς τουφεκιές για να τρομοκρατήσουν τους πολιορκουμένους. Μέσα από τις πυλωρήσες οι Τούρκοι απαντούσαν στα πυρά του Λιάκου και των συντρόφων του.

Έτσι προχωρούσε ή μάχη, όταν κατά το μεσημέρι μια Τουρκική σφαίρα χτυπάει το Λιάκο Παλουμπιώτη στα στήθη και ο γενναίος άρματωλός πέφτει νεκρός. 'Η σφαίρα τον είχε βρει στην καρδιά...

Κατακαρδα θλιμμένοι οι σύντροφοι του, έσπηναν το λείψανό του κατέταλαν ους, το μετέφεραν σ' ένα γειτονικό έρημοκλήρι και τή νύχτα, με το θεικό φώς των άστρων, το έθαφον... Ο Λιάκος Παλουμπιώτης έβηθη, αλλά τα παλληκάρια του εκάρτησαν τον άποκλεισμό του φρουριού και ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης μπόρεσε να έκτελεση τον πολεμικό του σκοπό.

***

Μετα την άπελευθέρωσι της Ελλάδος, ο γιος του Παλουμπιώτου ήρωος—που είχε πάει με το όνομα Βασίλειος Αιτακόπουλος και έβηθασε στο βαθμό συνταγματάρχου του πελοπόννησου—πήγε στο έρημοκλήρι εκείνο και άδηγομένους

άπο ένα γέραντο, συμπλοκωστή του πατέρα του, το Λουκά Σκουφέτη, ανέσκαψε και βρήκε τα κόκαλά του. Και αργότερα, στις 20 'Ιουλίου 1894, έτελεύθη στην Κορίνθια επιμημόνιος τελετή και τ' αποκαταστήρα μαρμαρίνης στήλης, η όποια έστήθη προς τιμήν του Λιάου Παλουμιώτη κάτω από το ιστορικό Κάστρο της Κορίνθιας. Όλη η Γορτυνία παρευρέθη στην τελετή αυτή, όπου ο 'Ηλίας Λιακόπουλος, καθηγητής του Ρωμικού Δικαίου από 'Εθνικό Πανεπιστήμιο, έγραψε του ήρωα, έξεφώνησε τον λαογραφικό και έξιστόρησε τη ζωή του ένδοξου πατρός του.

Τόσο έμειναν ιστορικά στους 'Οθωμανούς του Μωριά τ'α γεγονός τ'ης 27 Μαρτίου 1821, ώστε λαομωδώς έμεινε μεταξύ τους μια φράση: «Ο 'Αλλάγ να μέ φιλιά από Κορίνθιο γυναικιά!».

Άλλο περίεργο 'Αρχαϊκό περίεργα είναι τ' ακόλουθο:

Χρυσόδοιτο, 'Αρκουδόρομα και οί 'Αλωνιστιάνοι
Έχουνε κούνιουρα μυαλό και ή γριάς δεν τους φτάνει!

Το δίσημο αυτό σταυρίζε τους κατοικημένους από τ'α τρία αναφερόμενα χωριά και αναφέρεται σε μια από τις γενναϊότερες πράξεις της 'Αρχαϊκής Ιστορίας: Όταν στις 1715 ο Τούρκος μπήκαν στην Πελοπόννησο, έκριναν τ'α φρούρα της Κορίνθου και του Ναυπλίου και προχωρούσαν, όλη ή χώρα ύπαιθρος σχεδόν χωρίς αντίσταση. Οί Γορτυνίοι έστειλαν τότε τρεις προσηγούς —τόν Κατεράν Χροιά, τ'ο Θανάση Κοιλιά και τ'ο Σύντερο— και ήρωοίτησαν πίστι και πίσταγή στο Σουλτάνο. Όσοσο, ο Μιστοκας Κολοκοτρώνης, ο ζωγράφος και μεγαλοδούλος γυιός του Δήμου Κολοκοτρώνης, άγανακτισμένος για τ'η βία της των σπαταροτήτων του, σπρώχνει έπαναστατική σημαία, γράφει σ'α χωριά Χρυσόδοιτο, 'Αρκουδόρομα και 'Αλωνιστιάνοι και με τ'α θεαμά των λόγια ένθουσιάζει ανακόνητες άντρες, νέους, και πηγαίνει να ζητήσει τ'ο άνθράκιο ποτάμι τ'ου Γουρακού στρατεύματος!... Ο πατέρας του μικρού Μπότσια, ο γέρο-Δημος Κολοκοτρώνης, στην άρχή θέλησε να συγκρατήσει τ'ο γυιό του από ένα τέτοιο επικίνδυνο πόλεμιο, στο τέλος όμως έκανε τ'ο σταυρό του και τόν ακολούθησε.

— Πάμε με την εγχή του Θεού! είπε.

Σε μια θύα, που λέγεται «Παλιότοπος του Ντάρας, άπάντησαν 8.000 Τούρκους. Η μάχη στάθηκε άγρια, φονική. Από τους διακόσιους Γορτυνίους δεν έγλίτωσαν παρά ο Κολοκοτρώνης, ο γυιός του ο Μπότσιας και πέντε άλλοι. Οί λοιποί έπεσαν νεκροί και κομματιασμένοι από τους Τούρκους, που σήκησαν άπάνω τους τ'α φεναίμενοι από την αντίστασι.

Ένας στεχνολόγος της εποχής, ο Μάνθος 'Ιωάννου 'Ιουαννίδης, στη «Σημφορά και αχμολοσία του Μωρέσος» άναφέρει τ'ο γεγονός με τους ακόλουθους στίχους:

Χρυσόδοιτο, 'Αρκουδόρομα και 'Αλωνιστιάνοι
Πού ήσαν όλοι τους κρελλοί και γριάς δεν τους φτάνει
Και τελιώνει έτσι:

Διακόσιοι συμμαχούτηκαν τόν Τούρκου να παήσουν
Μά δεν τους άπαράτηκαν όδίσω να γυρίσουν.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΧΙΝΟΠΟΡΙΑΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑ

Λευκή περγάνη μωροστό μου και άφτερομήρασι
 και στο μάλλινα φορέεις ξερό στεφανιά.
 Έχω πρωί, θυμάμαι, από άγρόκλημα
 στην πράσινη αυλή τ'όχιμα κάνει.

Τ'ο ξερω, άγάπη μου, ένα κρίνο άφρωστο
 ο' έξηλεψε και σβένει στ' άνθογάλα.
 Καφώς όμως, ποιάς καφώς έπέστεσε,
 τί θέλεις να τ'α θυμηθούμε και;

Ποιάς λέει να τ'α θυμηθούμε τ' αλημονητα;
 Περνώντας ήρθα εδώ και πως να σήρω,
 στο κρίνο δάσος τ'ο χινεωμιακα:
 όπου ξερά τ'α δέντρα ουρμάζουν γυρω.

Τ'ο νεκρό μου φόρεμα άνασέροντας
 να σήρω ενδοθασμένα άπ' τη σαπία,
 για τ'ης καίτης μας τίς χαρές στενάζονται,
 τί κίτρινα, τί παγωμένα φύλλα...

ΑΛΜΠΡΟΣ ΠΟΡΦΥΡΑΣ

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Την πρώτη άσπρη τριχα την ξεφορτώνουμε, τη δεύτερη τη βάρυ με, για τ'ην τρίτη όμως καμαρώνουμε.

— Έκείνος που προδίδει τ'ο ξένο μυατικό, δεν φιλιάει ούτε τ'ο δικό του.

—Τ'α νομώματα της εύτυχίας: άν ή χαρές.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΟΠΟΊΑ ΤΟΥ 1912-13

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Η μάχη τ'ου Κιλίκις. Πώς τραυματίστηκε ο Γραβάνης. Στο νοσοκομείο. Ο ήρωισμός του λοχαγού Ντίλα. Πώς έφανευθη ο ήρωας Καμάρας. «Θάρρος, παιδιά μου! Θάρρος, παλληκάρια μου!...» Έμφυζώνει τους στρατιώτες του με τ'ην ψυχή στα χείλη, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Κατά τόν 'Ελληνοβουλγαρικό πόλεμο του 1913, μόλις άρχισε ή περίφημη μάχη τ'ου Κιλίκις, κατά τ'ην όποιαν οί στρατιώται μας κατήγοσαν έναν έπι πλέον ήρώη, ο ταγματάρχης Γραβάνης διατάχθη μαζί με τ'ο τάγμα του να άναγκησθί νέα έπίθεσι, ενώ όποιος δεν είχε ξεκουραστεί από τ'η μάχη τ'ης προηγούμενης ήμέρας.

Ο γενναϊός ταγματάρχης, μόλις έλαβε τ'η διαταγή, δήγειρε τ'ο φρόνημα τ'ων άνδρών του με λίγα ένθουσιάζη λόγια και όωρησε μαζί τους στην πρώτη γραμμή. Άλλά καθώς πολεμούσε έντελώς άπορηλάτος από τις σφαίρες τ'ων έχθρών, πληγώθηκε στο γόνα κ' άποσύστησε σε μια άρχη για να έπίθεσι τ'ο τραύμα του. Ύστερα από λίγα ζυτακαβάλλεψε τ' αλόγο του και θέλησε να επανέλθη στη μάχη. Αντιστάς όμως ή σφαίρα τ'ων εχθρών για καιρά και δεν του επέτρεπε και να μάζετα. Τότε αναγιάστηκε, με μεγάλη του λύπη, να άποχωρήσει από τ'η μάχη καιρά, για να μην αντίληφθόν τόν τραυματισμό του οί στρατιώται και δειλάσουν, άφοι προηγούμενος είδοποίησε τ'ο λοχαγό Γεωργίου να αναλάβη αυτός τ'η διοίκησι τ'ου τάγματος. Άφού λοιπόν έδωσε τις τελευταίες του εντολές, μεταφέρθηκε σ' ένα στρατιωτικό νοσοκομείο τ'ης Θεσσαλονίκης, πριν ακόμα πληροφρηθή τ'ην έκβασι τ'ης μάχης.

Άργότερα μπήκαν στο ίδιο νοσοκομείο και τρεις άλλοι τραυματία αξιοματικοί τ'ου τάγματος του.

— Καλώς τ'α παιδιά! τους έφώναξε ο Γραβάνης μόλις τους είδε, ανασηδώντας άπ' τ'ο κρεβάτι του. Πεφμένω ν' άκούσω νέα σας. Έγινε τ'ο καθήκον του τ'ο τάγμα μου;

— Και με τ'ο παραπάνω, κύριε διοικητά.

— Ποιάς έπαιξε αχότος στο Κιλίκι;

— Ποιάς άλλος από μάς, κύριε ταγματάρχη;

— Μιράβο σας, παιδιά, να μου γήστετε!... φώναξε ένθουσιάζμένος ο Γραβάνης. Και γέρον και πληρωμένω με ικανοποίησε όπως περιμένα...

Κατά τ'η μάχη τ'ου Κιλίκις, πριν ακόμα καταληφθή ή πόλις άπ' τ'ο στρατό μας, μεταξύ τ'ων άλλων έτραυματίστηκε και ο λοχαγός Ντίλας, ο όποιος όμως εξακολουθούσε να διοική τ'ο λόχο του με ακατάβλητο θάρρος: Όταν όμως είδε ότι λόγω τ'ου τραυματίστος του είχε εξαντληθή τελειως και δεν ικανοποιεί να κρατήσει τ'η διοίκησι τ'ου λόχου του, κάλεσε τους άνδρες του κοντά και παραδίδοντάς τους στον άνθροπολογογ Τριανταφυλλίδη, τους είπε:

— Πηγαίνετε στη δόξα που σας περιμένει. Έγώ, άνθροπολογε, θα μείνω εδώ, για να μάθω από τ'ο στόμα σου ότι ήραμε τ'ο Κιλίκις... Και, όπως ξέρομα, ή εγχή του δεν άργησε να εκπληρωθή.

Ένα από τ'α ήρωικότερα επεισόδια τ'ης μάχης τ'ου Κιλίκις ήταν και ο θάνατος τ'ου αντισυνταγματάρχου Καμάρα, ο όποιος έπολέμησε άφοβα μαζί με τους στρατιώτες του και συνετέλεσε πολύ στην άλωσι τ'ης πόλεως με τ'ο παραδειγματό του.

Σε μια στιγμή, ενώ ή μάχη κόνιτε να τελειώσει, ο γενναϊός αντισυνταγματάρχης, ήφρόνοντας τ'ο ξίφος του, φώναξε στους άνδρες του:

— Έμπρός, παιδιά, μη φοβιάσε. Δέτε εμάς που στεκούμαστε όδοί... Θάρρος και θά τους τσακίσουμε...

Οί στρατιώτες, ένθουσιάζόμενοι από τ'α λόγια τ'ου διοικητού του, ώρησαν έμπρός ακάθεκτοι, χωρίς να λάβουν καμιά προφύλαξη κατά τ'ου έχθρού. Ο Καμάρας, βλέποντάς τους να μην ανδυνεύουν, έτραξε στην πρώτη γραμμή για να τους σιστήη να προφύλασσονται. Ένώ τους μιλούσε όμως, ένα βλήμα οδίδας τόν βρήκε στην κοιλιά. Ο αντισυνταγματάρχης έπεσε άμέσως κάτω και κρατώντας ακόμα τ'ο σπαθί στα χείρια του, άπήθησε στους στρατιώτες αυτά τ'α ένθουσιάζητά λόγια:

— Θάρρος, παιδιά μου!... Θάρρος, παλληκάρια μου!...

Οί πόνοι του δεν τόν άφηναν να προσηγήρη. Έμεινε άφαντος στη θεία του, ενώ από τ'ο στόμα του έβγαιναν μερικάς άναφωρές λέξεις. Άμέσως τόν μετέφεραν άνάσθητο στο γεωγραφείο και σε λίγα έφηγησε...

ΕΥΣΥΝΕΙΔΗΤΟΣ ΣΠΕΤΣΕΡΗΣ

Ο πελάτης. Χτες τ'ο βράδυ, κύριε, σ'ας γήησα κρίνο κ' έσείς μου δώσατε κατά λάθος... σποντικοφάρμακο!

Ο φαρμακοποιός. Έ, τότε δώδε μου ένα φάρμακο απόμα, που μου γρηστάτε...

